

اهم شرح وظایف در بخش عملیات

براساس کارکردهای اختصاصی در برنامه پاسخ بهداشت در بلایا (EOP)

سال ۱۳۹۶

کارکردهای اختصاصی عملیات پاسخ به بلایا

پیوست	عنوان کارکرد
S3	مدیریت بیماری های واگیر
S4	مدیریت بیماری های غیر واگیر
S5	بهداشت محیط
S6	سلامت خانواده و جمعیت
S7	تغذیه
S8	حمایت های روانی اجتماعی
S9	آموزش سلامت
S10	خدمات آزمایشگاهی
S11	عملیات پاسخ دارویی

کارکردهای تخصصی مدیریت بیماریهای واگیر در بلایا

S3-1 : ارزیابی سریع بهداشتی بیماریهای واگیر

- تکمیل چک لیست ارزیابی سریع بهداشتی

- تهیه جدول زمانی ارزیابی

- تقسیم وظایف

- فراهم نمودن تجهیزات ضروری (کامپیوتر، نقشه، وسیله نقلیه،

سوخت و...)

- برقراری ارتباط با مسئولین محلی

S3-2 : برگزاری نظام مراقبت بیماریها

- استقرار نظام مراقبت بیماریها (منابع انسانی، فرمها

، دستورالعملها، تجهیزات لازم، منابع مالی، وسایل نقلیه و

ارتباطی) در منطقه آسیب دیده

- جمع آوری و تجزیه و تحلیل فوری دادهها

- تدوین و انتشار گزارش دوره ای و پسخوراندن از اطلاعات نظام

مراقبت

- استفاده از اطلاعات بهنگام برای کنترل و مداخله فوری توسط نظام

بهداشتی

S3-3 : درمان و کنترل بیماریهای واگیر

- تدوین برنامه عملیاتی

- اجرای دستورالعمل کنترل بیماریهای واگیر

S3-4 : ایمن سازی

- ارزیابی جمعیت آسیب دیده از نظر نوع واکسن مورد نیاز

- اجرای برنامه واکسیناسیون

S3-5 و S3-6 : بررسی و کنترل طغیان

- پایش مستمر نتایج نظام مراقبت بیماریها، اخبار و شایعات در

خصوص احتمال وقوع یک طغیان

- اعزام تیم بررسی طغیان به منطقه

- تایید وقوع طغیان

- اجرای پروتکل بررسی طغیان

- کنترل طغیان بر اساس دستورالعملهای مربوط به کنترل بیماری

ها

کارکردهای تخصصی مدیریت بیماری های غیر واگیر در بلایا

S4-1: استاندارد سازی در مدیریت بلایا

مختصری از شرح وظایف در مرحله پیشگیری و آمادگی در سطح ستاد استان، شهرستان و مرکز بهداشتی درمانی:

- بازبینی و بازنگری سالانه فرم های اطلاعاتی مرحله پیشگیری و آمادگی بیماری های غیرواگیر با موضوع اطلاعات جمعیتی، منابع و بسته های آموزش مربوط به آمادگی و مقابله با بحران و هماهنگی با سایر واحدها(در صورت لزوم)
- جمع آوری و بازنگری اطلاعات جمعیتی و نسبت های شیوع و شاخص های بیماریهای غیر واگیر و حوادث
- تامین منابع و تجهیزات ذخیره مربوط به بیماری های غیر واگیر شامل داروها، تجهیزات و فرم ها
- تهیه و بازنگری بسته های آموزشی و فرم ها و دستورالعمل های آمادگی و مقابله با بحران مخصوص پرسنل و مردم
- آموزش به پرسنل با موضوع آمادگی و مقابله با بحران
- آموزش به مردم با موضوع آمادگی و مقابله با بحران
- تمرین و مانور سالانه بیماری های غیرواگیر در آمادگی و برخورد با حوادث

S4-2: بررسی وسعت حادثه

مختصری از شرح وظایف در برخورد با وقوع حادثه در سطح ستاد استان، شهرستان و مرکز بهداشتی درمانی:

- تشکیل کمیته (اطلاع رسانی به اعضاء کمیته جهت حضور، تقسیم کار بین اعضاء، تعیین مسئول و عضو در تیم های ارزیابی)

- ارزیابی (جمع آوری اطلاعات مناطق آسیب دیده، برآورد داروهای مورد نیاز، برآورد تجهیزات و فرمهای مورد نیاز، برآورد نیروی کارشناسی مورد نیاز و اعزام آنها به منطقه آسیب دیده)
- دارو و تجهیزات (درخواست داروهای ضروری و تجهیزات مورد نیاز، هماهنگی با واحد دارویی و گسترش جهت تهیه داروها و تجهیزات، پیگیری تکثیر فرمها)
- آموزش و هماهنگی (برگزاری جلسات توجیهی و هماهنگی برای کارشناسان، آموزش و اطلاع رسانی مردم در خصوص مراقبت از بیماریهای غیرواگیر توسط پزشکان، هماهنگی و توجیه تیم های اعزامی در خصوص بیماریهای غیرواگیر)
- نظارت (تدوین جدول زمانبندی نظارت و بازدید، نظارت بر عملکرد پرسنل و نحوه ی تکمیل فرم ها ، ارائه گزارش بازدید در کمیته بحران)
- گزارشات (جمع آوری فرم های آماری، تجزیه و تحلیل و وضعیت آمار دریافتی، تهیه گزارش به کمیته بحران و سطوح بالاتر)

S4-3: حمایت از آسیب دیدگان در مدیریت بلایا

- شناسایی بیماران و افراد در معرض خطر بیماری قلبی و عروقی و پیگیری و کنترل مراقبت از آنان بر اساس دستورالعمل مربوطه
- شناسایی، پیگیری و مراقبت از بیماران دیابتی نوع ۲ و ۱ بر اساس دستور العمل مربوطه
- شناسایی، پیگیری و مراقبت و درمان بیماران آسمی بر اساس دستورالعمل مربوطه

S4-4 : ارزیابی فعالیتها

با توجه به جدول اطلاعات جمعیت بیماریهای غیرواگیر ستاد ، مرکز بهداشت شهرستان و مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی اقدامات و ارائه خدمات سلامتی مورد نیاز مشخص می شود. بنابراین پس از جمع بندی فرمهای گزارش گیری با جدول اطلاعات جمعیت تطابق داده می شود.

- شناسایی زوجین ناقل تالاسمی و تداوم خدمات پیشگیری از بارداری بر اساس دستورالعمل

- شناسایی بیماران مبتلا به تالاسمی ماژور و ارجاع بر اساس دستورالعمل

- شناسایی بیماران فنیل کتونوری و هیپوتیروئیدی مادرزادی و اقدام بر اساس دستورالعمل

کارکردهای تخصصی ارائه خدمات بهداشت محیط در بلایا

S5-1: ارزیابی سریع وضعیت بهداشت محیط در

شرایط اضطرار

- تکمیل و ارسال فوری فرم ارزیابی سریع وضعیت بهداشت محیط در شرایط اضطرار به سطوح بالاتر
- انجام سایر وظایف کارشناس بهداشت محیط در شرایط اضطرار

S5-2: عملکرد روزانه کارشناسان بهداشت محیط در

شرایط اضطرار

- تنظیم ارایه گزارش فعالیت روزانه کارشناسان بهداشت محیط از طریق تیم های عملیاتی به سطوح بالاتر

S5-3: نظارت بهداشتی بر سرپناه

- کنترل و نظارت بهداشتی بر آب آشامیدنی و مواد غذایی
- سمپاشی ، ضدعفونی و گندزدایی
- آموزش و هماهنگی
- کمک در احداث سرپناه و انتخاب محل سرپناه و نصب چادر
- کمک در جهت تامین نور چادرها و استقرار شیرهای برداشت
- همکاری در جهت اسکان آسیب دیدگان در محل های موقت
- همکاری در خصوص تجهیز اردوگاه آسیب دیدگان
- کمک در انتخاب محل تامین آب و محل نصب ظرفشویی ها

S5-5: نظارت بهداشتی بر مواد غذایی

- کمک در توزیع غذا
- نظارت بر بهداشت مواد غذایی

- کمک به کلرزنی منابع آب آشامیدنی
- کمک به پیدا کردن منابع الوده کننده آب
- نظارت در توزیع غذا و جابجایی غذا
- کمک به انتخاب محل و نصب مخازن سیار و ثابت
- کمک به ساخت توالت های صحرائی و حمام های صحرائی
- کمک به انتخاب محل جمع اوری موقت زباله و محل دفن زباله
- کمک به انتخاب محل های ساخت توالت و حمام
- کمک به حمل اجساد و نظارت و کمک در دفن صحیح اجساد

S5-4: نظارت بهداشتی بر آب آشامیدنی و دفع

فاضلاب

- کنترل و نظارت بهداشتی بر آب آشامیدنی
- کمک در انتخاب محل تامین آب و محل استقرار شیرهای برداشت
- کمک در انتخاب محل تامین آب و محل نصب ظرفشویی ها
- کمک به کلرزنی منابع آب آشامیدنی و کنترل کلر باقیمانده
- کمک به پیدا کردن منابع الوده کننده آب
- کمک به انتخاب محل و نصب مخازن سیار و ثابت
- نمونه برداری از آب و حصول اطمینان از سالم بودن آب
- تهیه کلر مادر و توزیع کلر مادر در منابع ثابت و سیار
- نظارت بر بهداشت یخ
- نمونه برداری از فاضلاب
- نظارت بر دفع مناسب و بهداشتی مدفوع
- نظارت بر دفع مناسب فاضلاب حاصل از مصارف بهداشتی

- گزارش موارد مشاهده بیماریهای مرتبط با غذاهای آلوده
- آموزش نگهداری صحیح مواد غذایی به گروه های هدف
- تعامل در خصوص طراحی سبد غذایی از نظر کمی و کیفی
- نظارت بر اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی
- نظارت بر کارخانجات توزیع یخ
- نظارت بر سردخانه های مواد غذایی
- نظارت بر مراکز طبخ مواد غذایی
- کنترل بیماریهای مرتبط با غذا
- نمونه برداری از مواد غذایی و آزمایش
- تهیه دستورالعمل های مشترک جهت کنترل بیماریهای منتقله از آب و غذا

S5-6: نظارت بهداشتی بر سمپاشی، ضدعفونی و

گندزدایی

- سمپاشی (گودال، برکه، توالت، آشپزخانه، محل دفن زباله، محل دفن اجساد، محل های آلوده به حشرات و...)
- گندزدایی و ضدعفونی (اجساد انسانی، وسایل حمل و نقل مثل آمبولانس، مواد غذایی، محل قرنطینه، محل دفن زباله و اجساد، توالت ها و حمام ها، اطراف چادرها و...)

S5-7: آموزش بهداشت محیط

- آموزش نگهداری صحیح مواد غذایی
- آموزش عمومی و تخصصی کنترل عوامل محیطی
- آموزش استفاده از کلر و سایر مواد گندزدا
- آموزش تهیه و مصرف کلر مادر
- آموزش در جهت خطرات ناشی از استفاده آب و غذای آلوده

- آموزش جوشاندن آب در مواقع لزوم و استفاده صحیح از کلر
- آموزش خودداری از مصرف غذاهای فسادپذیر
- آموزش استفاده صحیح از توالت و حمام های صحرائی
- آموزش در جهت اهمیت ضدعفونی اجساد
- آموزش در جهت استفاده از مواد ضدعفونی کننده و سموم
- آموزش در جهت جمع آوری و دفع صحیح زباله و فضولات
- آموزش در جهت ایمنی در مقابل انبارهای شیمیایی
- آموزش در جهت حفاظت از مواد زائد رادیواکتیو
- آموزش جلوگیری از گاز گرفتگی و مسمومیت ناشی از سوخت ناقص
- آموزش در خصوص خطرات ناشی از برق گرفتگی
- آموزش در خصوص رعایت بهداشت فردی و نظافت سرپناهها
- آموزش در جهت شیوه های حفاظت از آب و غذا
- آموزش تکثیر و توزیع اطلاعیه ها، اعلامیه ها و بسته های آموزشی

S5-8: نظارت بهداشت محیط در حوادث شیمیایی

- تدوین دستورالعمل عملیات مواجهه و حفاظت در برابر حوادث شیمیایی
- آموزش گروه های هدف (حوادث شیمیایی)
- سنجش محیط از نظر آلودگی
- تامین تدارکات حفاظتی لازم

S5-9: نظارت بهداشت محیط در حوادث پرتویی

- آموزش گروه های هدف (حوادث شیمیایی و پرتویی)
- سنجش محیط از نظر آلودگی
- تامین تدارکات حفاظتی لازم
- تدوین دستورالعمل عملیات مواجهه و حفاظت در برابر حوادث شیمیایی و پرتویی

S5-10 : نظارت بهداشت محیط در مراکز بهداشتی

درمانی

- نظارت برتامین، ذخیره، کنترل و توزیع بهداشتی موادغذایی در شرایط بحران
- نمونه برداری، آلودگی زدائی، گندزدائی، و ضدعفونی بخش های مختلف مراکز بهداشتی درمانی در شرایط بحران
- آلودگی زدائی و استریلیزاسیون ابزار و تجهیزات در شرایط بحران
- شناسایی، اطلاع رسانی سریع، گزارش دهی و آموزش در زمینه مراقبت از بیماری های واگیر در شرایط بحران
- کشف، ثبت، گزارش دهی، اقدامات پیشگیرانه اصلاحی در زمینه کنترل عفونت های بیمارستانی
- پیشگیری، کنترل و مبارزه با حشرات ناقل در شرایط بحران
- نظارت بر تفکیک، جمع آوری، کم خطر سازی، نگهداری و دفع بهداشتی پسماندها در شرایط بحرانی

- نظارت بر بهسازی محیط های درمانی و گندزدایی و ضدعفونی آن
- نظارت بر تامین ، تصفیه، سالم سازی، انتقال و نگهداری کمی و کیفی آب در شرایط بحرانی
- استقرار نیروی بهداشت محیطی در بیمارستان ها و کنترل عوامل محیطی و موادغذایی در نگهداری و تهیه و عرضه آن با تعبیه مکان فیزیکی مناسب جهت استقرار نیرو
- نظارت بر رعایت ضوابط آیین نامه مربوط به دفن اجساد در مواقع بحران و نظارت بهداشت محیط بر نگهداری و دفن اجساد
- نظارت بر جمع آوری ، انتقال و دفع بهداشتی فاضلاب در شرایط بحرانی

کارکردهای تخصصی سلامت خانواده و جمعیت در بلایا

<ul style="list-style-type: none"> • مدیریت سلامت <p>- اطلاع از محل ارائه خدمات درمانی و پاراکلینیک</p> <p>- شناسایی نیازهای بهداشتی مادران باردار، زایمان کرده و شیرده و هماهنگی با مسئولان مربوط برای تامین ملزومات مورد نیاز مادران باردار، زایمان کرده و شیرده</p> <p>- اطمینان از فراهم بودن و سالم بودن ملزومات مورد نیاز ارائه خدمت و اطمینان از استریل بودن وسایل زایمان</p> <p>- اطمینان از امنیت و بهداشتی بودن محل اسکان مادران</p> <p>- اطلاع از بیماریهای شایع و بومی منطقه، وضعیت راهها و ارتباطات، ایمنی و امنیت خانواده</p> <p>- اطمینان از فراهم و در دسترس بودن وسیله حمل و نقل</p> <p>- هماهنگی با مسئولان مربوطه برای ارائه مراقبتهای سلامت روان در صورت نیاز</p>	<h3>S6-1: ارائه خدمات سلامت مادران</h3> <ul style="list-style-type: none"> • ارائه خدمت <p>- شناسایی همه مادران باردار و زایمان کرده</p> <p>- بررسی و ارزیابی وضعیت سلامت جسمی و روانی کلیه زنان باردار شناسایی شده</p> <p>- تعیین زنان دارای علایم خطر و نیازمند مراقبت ویژه در همه سنین بارداری و انجام مراقبت بر حسب شرایط اضطراری و معمول بر اساس دستورالعمل های کشوری</p> <p>- ارزیابی وضعیت سلامت جسمی روانی مادران زایمان کرده و آموزش علائم خطر</p> <p>- ارائه مراقبتها، توصیه ها و آموزشهای لازم به مادران باردار و زایمان کرده بر اساس دستورالعملهای کشوری و کتاب مراقبتهای ادغام یافته شناسایی مادران باردار و زایمان کرده</p> <p>- ارجاع فوری مادران باردار نیازمند ارجاع و پیگیری مراقبتها بر اساس پسخوراند دریافتی</p>
<h3>S6-2: ارائه خدمات سلامت نوزادان</h3> <ul style="list-style-type: none"> • ارائه خدمت <p>- آماده بودن وسایل مورد نیاز برای مراقبت از نوزاد</p> <p>- کمک به احیا قلبی، تنفسی نوزاد در صورت نیاز (توسط ماما، پزشک)</p> <p>- انجام مراقبت های ضروری برای حفظ دمای بدن نوزاد و پیشگیری از هیپوترمی</p> <p>- پیشگیری از عفونت ها (استفاده از وسایل استریل و...)</p> <p>- تغذیه نوزاد با شیر مادر بلافاصله پس از تولد در ساعت اول زندگی و هم آغوشی مادر و نوزاد</p>	<p>- دسترسی به خدمات زایمان ایمن برای مادرانی که در 35 هفته بارداری و بالاتر هستند</p> <p>- دریافت خدمات واکسیناسیون در صورت نیاز برای مادران باردار نیازمند واکسن</p> <p>- ثبت خدمات ارائه شده</p> <p>- گزارش همه موارد مادران فوت شده در زمان بارداری، زایمان و پس از زایمان</p> <p>- گزارش موارد مادران باردار صدمه دیده در بحران</p>

- انجام مراقبت نوزادان سالم، نارس، کم وزن و بیمار و شناسایی علائم خطر و غیر طبیعی در نوزادان و انجام اقدامات ضروری و ثبت دقیق آنها و ارجاع به موقع بیمارستان

- پیگیری انتقال هم زمان مادر و نوزاد به سطوح بالاتر ارائه خدمات در موارد نیاز

- توجه به مشکلات عاطفی والدین به خصوص مادران و حمایت و همدلی با آنان

- مشاوره و راهنمایی والدین و اطرافیان به منظور پیشگیری از بیماری ها و عوارض مختلف

- شناسایی همه مادران باردار و زایمان کرده و نوزادان آنها و پیش بینی مخاطرات احتمالی برای نوزاد

- بررسی وضعیت نوزادان زیر ۲۸ روز

- بررسی وضعیت روحی و روانی مادران زایمان کرده برای نگهداری مطلوب از نوزاد مراقبت های عاطفی، روانی و معنوی مادر

- اطلاع رسانی درباره شماره تماس و یا محل مراجعه در صورت نیاز

- شناسایی نیازهای تغذیه ای شیر خوار زیر دو ماه، مکمل های غذایی، دارویی و شیر مادر و ارزیابی وضعیت تغذیه ای شیرخوران زیر دو ماه و نیازهای تغذیه ای شامل مکمل های غذایی و دارویی

- اطمینان از انجام مراقبت های بهداشتی مناسب برای نوزادان مادر از دست داده یا صدمه دیده توسط مراقبین یا سرپرستان جدید

- اطمینان از دسترسی همه زنان باردار به خدمات زایمانی ایمن و آمادگی برای انجام زایمان بهداشتی و ایمن در شرایط اضطرار

- ثبت خدمات ارائه شده در فرمهای مربوط و گزارش موارد مرگ پریناتال

- پیگیری مادران ارجاعی برای زایمان و یا دریافت خدمات نوزاد در معرض خطر پس از ترخیص

- ارایه مراقبت های روتین به همه نوزادان سالم و پیگیری شیرخوران پرخطر پس از ترخیص از مراکز درمانی

• مدیریت سلامت

- اطمینان از توانایی ماماها در ارایه خدمات اورژانس و مراقبت های عادی بارداری

- اطمینان از دسترسی بودن خدمات مراقبت نوزاد

- دقت در انتقال نوزاد در صورت نیاز

- انتقال نوزاد به NICU در صورت نیاز به مراقبت ویژه

- اطلاع از محل ارایه خدمات درمانی و پاراکلینیک

- اطمینان از استریل بودن وسایل اختصاصی مراقبت از نوزاد در فرایندهای حین تولد و پس از تولد

- شناسایی نیازهای بهداشتی مادران باردار، زایمان کرده و شیرده و هماهنگی با مسئولان مربوط برای تامین ملزومات مورد نیاز مادران باردار، زایمان کرده و شیرده

- اطمینان از بهداشتی بودن محل اسکان مادران و نوزادان

- اطلاع از بیماریهای شایع و بومی منطقه، وضعیت راهها و ارتباطات، ایمنی و امنیت خانواده

3-6s: ارائه خدمات سلامت کودکان

• ارائه خدمت

- شناسایی کلیه کودکان زیر 6 سال و گزارش تعداد کودکان فوت شده و آسیب دیده

- شناسایی کودکان مصدوم و بیمار نیازمند دریافت خدمات درمانی و ارجاع فوری

- شناسایی کودکان مبتلا به اختلال روند رشد و سوء تغذیه

- شناسایی نیازهای تغذیه ای کودکان زیر 6 سال و هماهنگی

برای تامین آن با همکاران مرتبط

- بررسی وضعیت روانی کودکان بویژه کودکانی که یکی از والدین یا اعضای خانواده خود را از دست داده اند وارجاع برای مشاوره بهداشت روان

- ارائه آموزشهای لازم برای پیشگیری از سوانح و حوادث غیر عمدی در کودکان در این شرایط و پیشگیری از خشونت های جنسی کودکان

- ارایه مراقبتهای روتین به همه کودکان پس از اسکان کامل جمعیت عمومی و اتمام شناسایی گروه هدف

• مدیریت سلامت

- اطمینان از وجود و سالم بودن ملزومات فنی مورد نیاز ارائه دهندگان خدمت کودکان طبق فهرست ملزومات اختصاصی و عمومی در زمان بحران

- تامین و توزیع فرم هاو بوکلت های مراقبت کودک سالم و بیمار(مانا)به ارائه دهندگان خدمت

- اطلاع رسانی و آگاه نمودن مادران دارای کودک زیر 6 سال از محل دریافت ارائه خدمات فوری و مراقبت های معمول

- اطمینان از امنیت و بهداشتی بودن محل اسکان خانواده و کودکان بی سرپرست

- اطلاع از بیماریهای شایع و بومی منطقه ، وضعیت راهها و ارتباطات، ایمنی و امنیت خانواده

- اطمینان از فراهم و در دسترس بودن وسیله حمل و نقل

- اطلاع از محل ارایه خدمات درمانی و پاراکلینیک

- اطمینان از مناسب بودن نوع غذا،میزان غذای دریافتی کودکان زیر 6سال و نحوه دادن غذا به آنها

4-6s: ارائه خدمات سلامت جوانان

• ارائه خدمت

- شناسایی جوانان در معرض خطر و نیازمند حمایت

- ارزیابی وضعیت جسمی و روانی جوانان در معرض خطر و نیازمند حمایت

- بررسی و تعیین سلامت باروری جوانان در معرض خطر و نیازمند حمایت

- ارائه خدمات مشاوره سلامت روان جوانان

- تعیین تعداد افراد تحت تکفل و تعیین نیازهای سلامت آنها

- ارائه خدمات آموزشی به گروههای در معرض خطر(جوانان)

- ارائه خدمات روتین لازم و ثبت کلیه خدمات ارائه شده

- اطمینان از صحت انجام ارجاع و پیگیری موارد ارجاع شده و ارائه خدمات پیگیری

• مدیریت سلامت

- پیگیری تامین ملزومات بهداشتی اولیه برای دختران جوان

- پیگیری تامین داروهای مورد نیاز بیماران مبتلا به بیماری مزمن یا دارای مشکلات اورژانسی ناشی از بلایا

- تامین خدمات آزمایشگاهی مورد نیاز

- اطمینان از فراهم بودن تجهیزات حمل و نقل بیماران

- اطمینان از آرامش گروه هدف 30-18 سال در خصوص وضعیت سلامت و تامین نیازهای افراد تحت تکفل آنها

5-6S: ارائه خدمات سلامت نوجوانان

• ارائه خدمت

- شناسایی نوجوانان در معرض خطر و نیاز مند حمایت (شامل افرادی که اعضای خانواده شان را از دست داده اند، در معرض خشونت، مبتلا به بیماری های روانی، صعب العلاج، دچار معلولیت و...)

- ارزیابی وضعیت سلامت جسمی و روانی نوجوانان در معرض خطر و نیازمند حمایت

- بررسی و تعیین سلامت باروری نوجوانان در معرض خطر و نیازمند حمایت

- ارائه خدمات مشاوره سلامت روان نوجوانان

- تعیین تعداد افراد تحت تکفل و تعیین نیازهای سلامت افراد تحت تکفل هریک از افراد در گروه های فوق

- ارائه خدمات آموزشی به گروه های فوق و والدین و مراقبین و سرپرستان در خصوص رفتارهای پرخطر و هشدارهای لازم برای حفاظت از گروه های پرخطر به ویژه دختران در برابر آسیب های اجتماعی و خشونت های جنسی

- ارائه خدمات روتین لازم و ثبت خدمات ارائه شده
- اطمینان از صحت انجام ارجاع و پیگیری موارد ارجاع شده و ارائه خدمات پیگیری

• مدیریت سلامت

- پیگیری تامین ملزومات بهداشتی اولیه برای دختران نوجوان از قبیل نوار بهداشتی، مواد شوینده، لباس زیر یکبار مصرف

- پیگیری تامین داروهای مورد نیاز بیماران مبتلا به بیماری مزمن یا دارای مشکلات ناشی از بلایا از قبیل سرم، خون، فراورده های خونی، مسکن، داروهای ضد قارچ و...)

- اطمینان از فراهم بودن تجهیزات حمل و نقل بیماران

- اطمینان از آramش گروه هدف ۳۰-۱۸ سال در خصوص وضعیت

سلامت و تامین نیازهای بهداشت عمومی

6-6S: ارائه خدمات سلامت میانسالان

• ارائه خدمت

- شناسایی و ارزیابی سلامت جسمی و روانی زنان و مردان ۵۹ -

۳۰ سال آسیب دیده، زنان بی سرپرست شده، زنان سرپرست خانوار، معلول، مبتلا به بیماریهای مزمن و ارائه خدمات روتین لازم برای زنان و مردان در معرض خطر و مبتلا به مشکلات خونریزی، شکستگی، اورژانس روان پزشکی و سایر اورژانس ها و ارجاع موارد در معرض خطر

- بررسی و تعیین سلامت باروری و پیگیری ارائه خدمات مشاوره سلامت روان و ارجاع افراد دچار مشکل روان به کارشناس بهداشت روان

- تعیین افراد تحت تکفل و تعیین نیازهای سلامت افراد تحت تکفل هر یک از افراد در گروه های فوق

- ارائه خدمات آموزشی به گروه های فوق در خصوص رفتارهای پرخطر و هشدارهای لازم برای حفاظت از گروه های پرخطر به ویژه زنان در برابر آسیب های اجتماعی احتمالی (خشونت جنسی و...) و توزیع بسته های آموزشی

- ثبت کلیه خدمات ارائه شده و گزارش از موارد مرگ و میر و صدمات مختلف

- اطمینان از صحت انجام ارجاع و پیگیری موارد ارجاع شده و ارائه خدمات پیگیری

• مدیریت سلامت

- پیگیری تامین نیازهای بهداشتی اولیه برای زنان از قبیل نوار

بهداشتی، مواد شوینده، لباس زیر یکبار مصرف

- پیگیری تامین دارو های مورد نیاز بیماران مبتلا به بیماریهای زمینه ای مزمن از قبیل دیابت، پرفشاری خون، مسکن، ارام بخش و...
- پیگیری تامین داروهای مورد نیاز بیماران مبتلا به بیماری مزمن یا دارای مشکلات ناشی از بلایا از قبیل سرم، خون، فرآورده های خونی و وسایل پانسمان

- تامین خدمات آزمایشگاهی مورد نیاز

- اطمینان از فراهم بودن تجهیزات حمل و نقل بیماران
- اطمینان از آرامش زنان و مردان ۳۰-۵۹ سال در خصوص وضعیت سلامت و تامین نیازهای افراد تحت تکفل آنها

s6-7 : ارائه خدمات باروری سالم

- اطلاع از تعداد و وضعیت سلامت تمامی زنان ۱۰-۴۹ ساله همسر دار در منطقه تحت پوشش
- تهیه فهرست جداگانه از گروه فوق که آسیب دیده در منطقه تحت پوشش به تفکیک گروه های سنی
- شناسایی زنانی که در شرایط بلایا در این مقطع زمانی در اولویت گرفتن خدمات می باشند. این افراد شامل :
زوجینی که تمایل و شرایط فرزند آوری را ندارند.
خانم هایی که بارداری برای آنها پر خطر محسوب میگردد.
خانم هایی که در مرحله درمان ART (نازایی با روشهای کمک باروری) در سیکل قاعدگی همزمان با وقوع بلایا قرار دارند.
خانم هایی که در معرض برخی آسیب های اجتماعی بوده اند.
خانم هایی که در شرایط روحی و روانی مناسبی قرار ندارند.
- بررسی، مشاوره و معاینه جهت ارائه خدمات باروری سالم به افرادی که تمایل به استفاده از روش فاصله گذاری دارند.

- معاینه، ویزیت و درمان توسط پزشک افرادی که بنا به دلایلی پس از بحران دچار عارضه مرتبط با باروری (مانند عوارض ناشی از استفاده و یا عدم استفاده از وسیله پیشگیری از بارداری) شده اند.
- اعلام نیاز اقلام پیشگیری و دارو های مورد نیاز برای زوجهای ناباروری که در سیکل درمان ART قرار دارند.

- ارائه خدمات مورد نیاز همراه با ارائه آموزش های لازم به افراد در اولویت گرفتن خدمت

- ارائه خدمت به زوجین نابارور منطقه تحت پوشش که در سیکل درمان ART قرار دارند.

s6-8 : ارائه خدمات سلامت سالمندان

• ارائه خدمت

- شناسایی سالمندان آسیب دیده جسمی و روانی، تنها، معلول، مبتلا به بیماریهای مزمن، آلزایمر، بیماریهای واگیر
- ارزیابی سلامت جسمی و روانی سالمند و انجام معاینه فیزیکی
- تعیین نیازهای هر فرد سالمند به صورت مجزا و افراد تحت تکفل آنها
- ارائه خدمات مورد نیاز در خصوص مشکلات جسمی و روانی سالمندان و پیگیری تأمین داروهای مورد نیاز آنان و ارجاع سریع موارد پرخطر به مراکز درمانی یا بیمارستانها
- ارائه آموزشهای لازم در خصوص علائم خطر بیماری و پیشگیری از بروز رفتارهای پر خطر
- ثبت کلیه خدمات ارائه شده و گزارش موارد مرگ و میر سالمندان آسیب دیده یا ناشی از بیماری
- پیگیری مراقبت از سالمند ترخیص شده از بیمارستان

• مدیریت سلامت

- پیگیری تامین وسایل مورد نیاز پوششی، بهداشتی (البسه، پتو، پوشک، بزرگسال، لباس زیر...))

- پیگیری تامین داروهای مورد نیاز سالمندان که بیشتر مصرف دارند مانند نیتروکانتین، تریامترن اچ، لوزارتان و...

- پیگیری تامین وسایل تالی اورژانس برای سالمندان

کارکردهای تخصصی تغذیه در بلایا

<p>S7-3: طراحی و اجرای مداخلات تغذیه در بلایا</p> <ul style="list-style-type: none"> - آموزش تغذیه مناسب در بحران به کارکنان و جامعه آسیب دیده - ارجاع به واحد مشاوره افراد مبتلا به سوء تغذیه - ارائه خدمات مشاوره تغذیه ای به گروه های آسیب پذیر تغذیه ای از طریق راه اندازی واحد مشاوره - ارجاع به مراکز درمانی افراد مبتلا به سوء تغذیه شدید(براساس شاخص لاغری حاصل از نتایج ارزیابی وضعیت تغذیه کودکان زیر ۵ سال در بلایا و افراد بزرگسال بر اساس شاخص نمایه توده بدنی کمتر از ۱۸/۵) - تصمیم گیری بر ادامه توزیع سبد غذایی اهدا شده یا تغییر در نوع سبد غذایی بر اساس نتایج پایش و ارزشیابی نظارت بر کنترل کمی و کیفی توزیع سبد غذایی	<p>S7-1: ارزیابی سریع تغذیه ای</p> <ul style="list-style-type: none"> - تکمیل چک لیست های ارزیابی وضعیت تغذیه کودکان زیر ۵ سال در بلایا و ارزیابی سریع تغذیه ای خانوار - استفاده از نرم افزار (Nutrition Assessment Emergency) در صورت فراهم بودن امکانات سخت افزاری و نرم افزاری <p>S7-2: پایش کمی و کیفی سبد غذایی</p> <ul style="list-style-type: none"> - پایش امنیت غذایی خانوارهای آسیب دیده - پایش تامین ریز مغذی ها برای گروههای آسیب پذیر - پایش تامین نیازهای تغذیه ای شیرخواران - استفاده از نتایج پایش سبد غذایی از نظر ایمنی و بهداشت اقلام غذایی به منظور تصمیم گیری بر ادامه توزیع سبد غذایی اهدا شده یا تغییر در نوع سبد غذایی
--	--

کارکردهای تخصصی حمایت های روانی و اجتماعی در بلایا

S8-1: کمیته علمی مشورتی حمایت های روانی اجتماعی

- مدیریت و نظارت بر اجرای برنامه کشوری حمایت روانی - اجتماعی در بلایا در سطح دانشگاه
- آماده سازی ظرفیت های تخصصی مورد نیاز حمایت های روانی اجتماعی در بلایا در سطح دانشگاه
- انجام پژوهش های کاربردی و نیازسنجی

S8-2: آموزش مداخلات حمایت های روانی - اجتماعی

- تهیه محتوای آموزشی بر اساس برنامه ها و دستورالعمل های ملی
- ارزیابی وضعیت علمی و مهارتی کارشناسان در بلایا و تمرین ها
- هماهنگی برگزاری کلاس ، کارگاه و یا سمینار بر اساس ارزیابی اولیه
- ارزیابی برگزاری کلاس به لحاظ کیفیت برگزاری و محتوای آموزشی بر اساس نظر فراگیران
- گزارش اقدامات آموزشی به سطوح بالاتر

S8-3: اجرای مداخلات حمایت های روانی - اجتماعی

- جمع آوری کلیه اطلاعات راجع به افراد فوت شده ، مجروح و اعزام شده برای درمان و کودکانی که والدین خود را از دست داده اند.
- اطلاعات ضروری در کارتهای بهداشتی خانواده ثبت شود و از کلیه جنازه های مجهول الهویه عکسبرداری می شود. شماره تماس نیز قید شود.

- دادن اطلاعات فوری به امدادگران و مردم منطقه راجع به وجود مرکز خدمات حمایت های روانی
- دادن اطلاعات صحیح به امدادگران و بازماندگان و اقوام دور از محل حادثه
- ارائه خدمات مددکاری مستمر به بازماندگان
- اطلاع رسانی در مورد مجروحان به افراد بازمانده و بالعکس
- تبادل اطلاعات با توجه به شرایط موجود در منطقه
- اجرای مناسب مراسم سوگواری و تدوین اجساد بر اساس آداب و سنت منطقه

- تاثیر مفید دیدن جنازه توسط بازماندگان به صورت صحیح از نظر روانی
- در مداخلات گروهی اولیه ، نیازسنجی و غربالگری موارد شدیدتر
- انجام مداخلات تخصصی برای گروههای غربال شده با هدف بازسازی روابط اجتماعی و خانوادگی آسیب دیده به دنبال حادثه
- انجام مداخلات ویژه گروههای خاص (کودکان ، داغدیدگان ، امدادگران ، زنان به ویژه زنان باردار ، سالمندان ، بیماران روانپزشکی ، معتادان)
- برنامه ریزی جهت ایجاد اشتغال از طریق مددکاران کمیته
- پایش و ارزشیابی مداخلات انجام شده

S8-4: اجرای پایش و ارزشیابی مداخلات حمایت های روانی

اجتماعی

- ارسال گزارش ۳-۶ ماه یکبار در زمان بروز بحران و گزارش هفتگی در شرایط وقوع بحران به سطوح بالاتر
- نظارت بر روند اجرای برنامه مداخلاتی از طریق بازدید از منطقه
- ثبت و مستندسازی اطلاعات بر اساس شاخصهای پایش و ارزشیابی

کارکردهای تخصصی آموزش سلامت در بلایا

S9-1: نیازسنجی آموزشی

- جمع آوری و تحلیل کلیه اطلاعات مربوط به مخاطرات سلامت از طریق تکمیل فرم نیازسنجی و تعیین اولویت‌های بهداشتی در هر منطقه در شرایط عادی
- اعزام کارشناسان به منطقه آسیب در زمان وقوع بلایا و تحلیل وضعیت بهداشتی موجود در منطقه و اولویت‌بندی مشکلات بر اساس دستورالعمل نیازسنجی آموزشی با همکاری کلیه واحدهای مرتبط
- بررسی و اولویت‌بندی مشکلات بهداشتی در منطقه آسیب دیده بعد از وقوع بلایا، با مشارکت کارشناسان محیطی مراکز محل وقوع بلایا

S9-2: ارائه آموزش به جمعیت تحت تأثیر

- اجرای برنامه های آموزشی برای کلیه کارکنان بهداشتی و درمانی درگیر در بلایا به منظور ارتقای توانایی و مهارت آموزشی کارکنان
- طراحی سریع و دقیق مداخلات آموزشی برای اولویت های بهداشتی حاصل از نیازسنجی آموزشی با همکاری کلیه واحدهای مرتبط
- ارزیابی وسایل ارتباطی موجود با همکاری واحد مدیریت و کاهش خطر بلایای معاونت بهداشتی بعد از بلایا
- ارزیابی رسانه های آموزشی موجود و تکمیل نواقص و بایگانی آنها (بر اساس شیوه نامه و چک لیست کمیته رسانه وزارت بهداشت)
- نظارت بر محتوای آموزشی و انتخاب پیام های آموزشی مورد نیاز از آرشیو موجود و در صورت نیاز تدوین پیام آموزشی جدید
- پایش و ارزشیابی نهایی برنامه های آموزشی در شرایط عادی، حین وقوع و بعد از وقوع بلایا
- مستندسازی مداخلات آموزشی و ارائه گزارش

کارکرد تخصصی خدمات آزمایشگاهی در بلایا

- دریافت اطلاعات حادثه(نوع،محل و زمان) از **EOC** و دفتر مدیریت و کاهش خطر بلایا

- اعزام ارزیاب به منطقه آسیب دیده به همراه چک لیست ارزیابی

- ارائه گزارش ارزیابی به سطوح بالاتر

- تحلیل گزارش به منظور استفاده در تدوین **IAP**

S10-3:مدیریت خدمات آزمایشگاهی

- دریافت اطلاعات اولیه

- در صورت کافی بودن امکانات موجود در منطقه پیگیری اطلاعات

مربوطه تا برقراری شرایط عادی

- در غیر اینصورت تعیین نیاز احتمالی به اعزام آزمایشگاه

سیار(موبایل)یا قابل حمل (پورتابل)، تجهیزات یا پرسنل به منطقه

- بررسی کافی بودن امکانات موجود و هماهنگی اعزام آنها در

صورت نیاز منطقه آسیب دیده

- بررسی نیازهای منطقه و تلاش در رفع نیازها

- هماهنگی جهت استقرار آزمایشگاه، پرسنل یا تجهیزات اضافی

مورد نیاز در محل مناسب

- هماهنگی در تامین فرآورده ها و تجهیزات مورد نیاز آزمایشگاه

- نظارت بر ارائه خدمات آزمایشگاهی در منطقه

- هماهنگی ارسال نمونه هایی که امکان انجام آن در آزمایشگاه

وجود ندارد.

- پیگیری دریافت جواب آزمایش های ارسالی

- اعلام نتایج به مراجع ذیصلاح

S10-1:ارزیابی وضعیت خدمات آزمایشگاهی پیش از

بحران

- ارزیابی ظرفیت های آزمایشگاهی موجود و تهیه بانک اطلاعاتی

- استقرار و توانمندسازی آزمایشگاه مرجع دانشگاهی و مرجع

منطقه ای

- هماهنگی جهت استقرار آزمایشگاه سیار(موبایل) در صورت نیاز

- هماهنگی جهت تهیه آزمایشگاه قابل حمل(پورتابل) در صورت نیاز

- تهیه و یا بازنگری دستورالعمل های استاندارد تشخیصی

- تهیه فهرست فرآورده ها و تجهیزات مورد نیاز جهت استفاده در

آزمایشگاه موقت و سیار

- برچسب گذاری تجهیزات دارای عملکرد مطلوب به منظور استفاده

در آزمایشگاه موقت و سیار

- انتخاب افراد توانمند و واجد صلاحیت به منظور کار در شرایط

بحران

- تشکیل تیم های آزمایشگاهی

- آموزش افراد تیمها جهت کار با تجهیزات

- برگزاری دوره های آموزشی براساس نیازسنجی

- تکمیل سالیانه چک لیست نظارت

-برگزاری مانورهای دوره ای با هماهنگی با دفتر مدیریت و کاهش

خطر بلایا

S10-2:ارزیابی وضعیت خدمات آزمایشگاهی در

منطقه آسیب دیده

کارکردهای تخصصی ارائه خدمات امور دارویی در بلایا

<p>S11-2: تهیه و توزیع دارو و مواد بیولوژیکی</p> <ul style="list-style-type: none"> - تهیه داروهای مورد نیاز - دریافت داروها و مواد بیولوژیکی - توزیع دارو براساس اعلام نیازها و یا کارشناسی انجام شده - ایجاد سیستم توزیع دارو مناسب	<p>S11-1: برآورد نیاز دارو و مواد بیولوژیکی</p> <ul style="list-style-type: none"> - تعیین موجودی انبارها - دریافت برآورد افزایش بار بیماری ها در فوریت پیش آمده از واحدهای مربوطه - تعیین اقلامی که در شرایط عادی در منطقه مورد نیاز نبوده و یا نیاز به اقلام مذکور بسیار کم بوده - هماهنگی با سطوح بالاتر در مورد برنامه ریزی و نحوه تامین نیازهای دارویی و گزارش کمبود احتمالی دارو - هماهنگی با اداره غذا و دارو در جهت رفع کمبود های احتمالی دارو - تهیه فهرست اقلام مورد نیاز و مقایسه با موجودی انبار جهت تعیین نیاز نهایی جهت انجام فرآیند تامین و توزیع
---	--